

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อประเมินและติดตามผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับปริญญาดุษฎีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา จำนวน 61 คน โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2546 ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 61 คน เพื่อนร่วมงานของนักศึกษาโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 305 คน และนักเรียนที่นักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยที่ทำการสอนอยู่ จำนวน 61 คน รวมทั้งหมด 488 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 4 ชุด

1. เครื่องมือชุด ก เป็นแบบประเมินผลนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย (สำหรับนักศึกษา)
2. เครื่องมือชุด ข เป็นแบบประเมินผลนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย (สำหรับผู้บังคับบัญชา)
3. เครื่องมือชุด ค เป็นแบบประเมินผลนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเพื่อนร่วมงาน)
4. เครื่องมือชุด ง เป็นแบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียนที่นักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่ทำการสอนอยู่ (สำหรับนักเรียน)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 นักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่เข้าศึกษาตามโครงการพัฒนาคูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง 59 คน คิดเป็นร้อยละ 96.7 เพศชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.6 ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.6 วิชาที่สอนพบว่าส่วนใหญ่สอนทุกกลุ่มวิชา / ทุกกลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมาคือ ครูประจำชั้นอนุบาล 1 คิดเป็นร้อยละ 27.9 และครูประจำชั้นอนุบาล 2 คิดเป็นร้อยละ 13.1 และการทำงานพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ สำหรับวิชาที่สอนน้อยที่สุดคือ ครูประจำชั้นอนุบาล 3 คิดเป็นร้อยละ 1.6

1.2 ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการพัฒนาคูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ส่วนใหญ่พบว่าเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.3 ประสบการณ์ในการบริหารส่วนใหญ่คือ มากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาคือ 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.2 และ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.6 และ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตามลำดับ ประสบการณ์การบริหารน้อยที่สุดคือ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.8

1.3 เพื่อนร่วมงานของโครงการพัฒนาคูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 96.1 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 3.9 ประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมาคือ มากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.1 และ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.1 และ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.1 และ 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับ วิชาที่สอนพบว่าส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้นอนุบาล 2 คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาคือทุกกลุ่มวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.6 และเป็นครูประจำชั้นอนุบาล 1 คิดเป็นร้อยละ 18.4 และวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 3.9 ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ ผู้ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 12.1

2. ด้านความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นครู ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย พบว่าความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประเมินผลตามสภาพจริง

เพิ่มมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือ การพัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูประจำการที่เข้าศึกษาในโครงการโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยตามการรับรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.31 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.54 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้น ตามการรับรู้ของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างหรือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือ นำเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำการที่เข้าศึกษาในโครงการตามการรับรู้ของเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.33 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือ นำเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.86 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำการที่เข้าศึกษาในโครงการตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.41 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือนำเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.89 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นในด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการของครูประจำการที่เข้าศึกษาในโครงการตามการรับรู้ของตนเองมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.99 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มุ่งมั่นพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพครู มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.43 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ จัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาน้อยที่สุดคือ สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นตามการเรียนรู้ของเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพครู มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนานตนเองน้อยที่สุดคือ สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.06 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มุ่งมั่นพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพครู มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ นำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ มาใช้ และจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาดตนเองที่น้อยที่สุดคือ สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

5. การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นในด้านการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และเพื่อนครูของครูประจำการที่เข้าศึกษาในโครงการ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยตามการรับรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.44 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.66 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เห็นประโยชน์ของนักเรียนสำคัญที่สุด และมีความเพียรพยายามที่จะทำงานจนสำเร็จ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาดตนเองที่น้อยที่สุดคือ มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานที่รับผิดชอบมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นตามการรับรู้ของเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเห็นประโยชน์ของนักเรียนสำคัญที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.69 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีความเพียรพยายามที่จะทำงานจน

สำเร็จ และดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มีความพอดี ประหยัดและไม่ประมาท มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาตนเองที่น้อยที่สุด ใช้วิธีสืบค้นข้อมูลจากหลายแหล่ง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาตนเองที่เพิ่มขึ้นตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.44 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเพียรพยายามที่จะทำงานจนสำเร็จมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.66 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาตนเองที่น้อยที่สุด ใช้วิธีสืบค้นข้อมูลจากหลายแหล่ง มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและส่วนรวม และมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานที่รับผิดชอบ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ผลโดยสรุปเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อาจกล่าวได้ทั้งในภาพโดยรวมและรายข้อย่อย บรรลุผลทั้งปริมาณและคุณภาพโดยมีบุคลากรครูประจำการที่สนใจเข้าร่วมโครงการจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 61 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง 59 คน เพศชาย 2 คน มีประสบการณ์การปฏิบัติงานอาชีพครูส่วนใหญ่ สอนมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 49.1 สอน 11–15 ปี ร้อยละ 24.6 ด้านวิชาที่รับผิดชอบสอน มีครูที่สอนทุกกลุ่มวิชา ทุกกลุ่มประสบการณ์ ร้อยละ 45.9 ประจำชั้นอนุบาล ร้อยละ 27.9 ประจำชั้นอนุบาล 2 ร้อยละ 13.1 และการพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 4.9 นอกจากนี้ยังมีผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู และนักเรียนที่สอนอยู่ยังมีส่วนรับรู้ในการประเมินและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาตามโครงการนี้อยู่ด้วย และสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านการมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นครู พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง และการพัฒนาที่เพิ่มน้อยที่สุดคือ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่านักศึกษาได้พัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก และมีความรู้ความสามารถด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอยู่ระดับมาก และการพัฒนาที่เพิ่มน้อยที่สุด ได้แก่ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ด้านการพัฒนาการเป็นผู้นำทางวิชาการของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการ

ให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยตามการรับรู้ของตนเอง เพื่อนครูและผู้บังคับบัญชา ได้ค่าเฉลี่ยการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพครู การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นต้น และการพัฒนาตนเองที่น้อยที่สุด ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เป็นต้น

4. ด้านการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อนร่วมงานของครูประจำการ ตามการรับรู้ของตนเอง เพื่อนครู และผู้บังคับบัญชา พบว่า การพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นทั้งโดยภาพรวมและเฉลี่ยรายข้อ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานที่รับผิดชอบ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่านักศึกษาครูประจำการได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2547 มีสาระสำคัญดังนี้

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นครู พบว่าครูที่ผ่านโครงการนี้มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลมาจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการนี้มีความชัดเจนร่วมกันของหน่วยงานที่ใช้ครู และส่งเสริมครู ซึ่งเมื่อทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันในการพัฒนานุเคราะห์ประจำการ จึงได้รับการตอบรับ การร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทางฝ่ายตัวครูเองก็ได้รับการพัฒนาตรงตามที่ต้องการ ด้านสังกัดและทางมหาวิทยาลัยก็มีความพร้อมทุกๆ ด้านในการดำเนินงาน จึงทำให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะต่างๆ ทั้งด้านวิชาการและด้านจิตสำนึกในอาชีพครู มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ดังที่ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2546 ก. : 14-36) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2543 ระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) สาขาวิชาการศึกษา ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เข้ารับการพัฒนา
2. เพื่อให้สามารถบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานที่ทำงานของครูประจำการเป็นฐานการเรียนรู้และการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด บุคลากรในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการพัฒนา ตลอดจนเครือข่ายวิชาการอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครูประจำการในหน้าที่/บทบาทต่างๆ ตามความเหมาะสม

2. การพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมขึ้นในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนมากกว่า 20 ปี มีความตั้งใจในการศึกษาหาความรู้เป็นอย่างมาก ประกอบกับทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้ให้ความสำคัญและพร้อมที่จะร่วมมือกันให้ความรู้ ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้ามอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติจริงฝึกทักษะมีการนิเทศติดตามการทำงานของนักศึกษาทุกคนอย่างใกล้ชิด จริงจัง รวมทั้งการใช้สื่อการสอน / เทคโนโลยี แหล่งค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ อย่างพร้อมมูล จึงทำให้นักศึกษาในโครงการนี้มีประสบการณ์สูง อย่างไรก็ตามยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมในด้านการใช้เทคโนโลยี การใช้สื่อ การใช้องค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบูรณาการจัดกิจกรรมการสอนให้มากขึ้น ดังเช่น ตระกูล กาชัย (2542 : 29) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1. ด้านความรู้ คือเนื้อหาวิชาที่สอน และวิชาชีพครู 2. ด้านทักษะ คือวิธีการสอน , แผนการสอน , ประเมินผล , สื่อการเรียนการสอน , และการสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัญชรี อึ้งบุญเรือง (2538) ได้วิจัยเรื่อง การจัดงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาชายเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดงาน วิชาการ ปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ หลักสูตรไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น ขาดแคลนครูในบางสาขา จำนวนสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ได้ทุกกลุ่มประสบการณ์และทุกชั้น ห้องสมุดมีสภาพไม่เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้า ขาดการ วางแผนนิเทศอย่างเป็นระบบ มีโครงการที่กำหนดไว้มากไม่สามารถดำเนินการ ได้ครบ ขาดสถานที่ สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน

3. ด้านพัฒนาการเป็นผู้นำทางวิชาการของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนาระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่เกี่ยวข้องผู้บริหาร สถานศึกษาที่เป็นต้นสังกัดของครู เพื่อนครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต่างให้ความสนใจใส่ใจในการให้ความรู้ แนะนำการใช้แหล่งค้นคว้าต่างๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์อินเทอร์เน็ต และการมอบหมายงานให้นักศึกษารับผิดชอบงานต่างๆ อย่างเต็มที่ทั้งงานสอนและงานวิชาการอื่นๆ ให้ได้ฝึกปฏิบัติงานจริง ตลอดหลักสูตร ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้นักศึกษาในโครงการได้รับความรู้ ได้ประสบการณ์เต็มที่ จนมั่นใจในการทำงานเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามยังมีความรู้ความสามารถที่ต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้มากขึ้นอีกคือ ครูต้องเพิ่มความรู้และทักษะด้านการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้นอีก ซึ่งสอดคล้องกับที่ พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง (2541 : 14) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาครูประจำการทั่วไปว่าโดยกำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาครูประจำการที่ใช้ครูผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอาวุโสได้ดังนี้

1. ให้ครูประจำการทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาที่ตนสอนอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลให้คำปรึกษาของครูผู้เชี่ยวชาญ (Master teacher)
2. กำหนดให้ครูประจำการเรียนและร่วมทำงานกับครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในเรื่องการเรียนการสอน การวิจัยและการบริหารวิชาการ
3. พัฒนาครูประจำการด้วยเครือข่ายการเรียนรู้ หรือเครือข่ายการพัฒนาทั้งที่เป็นบุคคล องค์กรสถาบัน ระบบ และสภาพธรรมชาติ ตามที่ครูผู้เชี่ยวชาญกำหนดและดูแลให้คำปรึกษา
4. พัฒนาครูประจำการด้วยการใช้สื่อสารมวลชนที่มีอยู่ในท้องถิ่นได้ การให้คำปรึกษาคูดูแลและควบคุมติดตาม ให้คำปรึกษาและติดตามประเมินผลของครูผู้เชี่ยวชาญ

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ คลาร์ก (Clark, 1970 : 2767-A อ้างถึงใน มามะ ผดุงรส 2539 : 18) ได้วิจัยประเมินผลเลือกวิธีการจัดอบรมส่งเสริมครูประจำการ โดยสอบถามจากครูใหญ่ โรงเรียนโศคลา โฮมา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการอบรมส่งเสริมครูประจำการที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องสัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์และขอบเขตที่เหมาะสมโดยเสนอแนะว่าการวางแผนปรับปรุงคุณภาพครูประจำการควรเริ่มต้นจากปัญหาความต้องการของครู วิธีการต่างๆ ที่จัดส่งเสริมให้ครูประจำการที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะอย่างและจำเป็นต้องมีการวางแผนในการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการพัฒนาการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อนร่วมงานของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หน่วยงานที่

เป็นต้นสังกัด รวมทั้งตัวนักศึกษาต่างมีความสำนึกในหน้าที่ การมีจรรยาบรรณและการเน้นย้ำในการฝึกคุณนิสัย ความประพฤติ การปฏิบัติให้อยู่ในครรลองครองธรรมที่ดีตามแบบวัฒนธรรมศีลธรรมตามหลักศาสนา มีระบบการนิเทศติดตามจากคณาจารย์ผู้รับผิดชอบของ มหาวิทยาลัย และหัวหน้าสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ให้การเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ ซึ่งอย่างไรก็ตามนักศึกษาดำเนินโครงการนี้ยังต้องได้รับการเน้นย้ำ ให้พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ให้มากขึ้น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานที่รับผิดชอบอีกด้วย ดังที่สมชาย ภาพแสง (2542 : 42) กล่าวว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหันมาพัฒนาครูกันให้มากจะต้องปฏิบัติใหม่กันทั้งหมดตั้งแต่การสรรหาครูมีอาชีพเข้ามารับใช้สังคม ซึ่งจะต้องจริงจังคนดี ๆ ให้หันมาเป็นครูเพราะครูเป็นวิศวกรมนุษย์ตลอดจนผู้นำทางวิญญาณที่จะปลูกฝังให้เยาวชนเป็นคนดี สังคมจะพัฒนาและเสื่อมทรามลงเพราะอยู่ในอ้อมมือของครูทั้งหลายที่เรียกว่า ครูเป็นผู้กำหนดอนาคตของสังคม การที่จะเปลี่ยนโฉมใหม่เป็นครูพันธุ์ใหม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอคชิว (Acchione, 1993) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบบทบาทของครูปฐมวัยและมารดา (ซึ่งทำการสอนเอง) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าระดับบทบาทของครูปฐมวัย และมารดาไม่มีความแตกต่างกันในช่วงระยะเวลาที่ทำการสอนจะมีความแตกต่างกันในรูปแบบการสอน ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูใช้เทคนิควิธีสอนโดยการให้คำแนะนำอธิบายและลงมือปฏิบัติ ส่วนมารดาใช้วิธีสอนโดยการบอกมากกว่าที่จะให้ความรู้และอบรมมารยาทให้แก่เด็ก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บทบาทของมารดาจะมีความผูกพันกับเด็กมากกว่าครูทั้งเรื่องของความรู้สึกรมณ์ และการมีส่วนร่วม ปฏิกริยาของมารดากับเด็กจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่ถ้าเด็กอยู่กับครูก็จะมีคามตั้งใจเรียนมากกว่าอยู่กับมารดา

กล่าวโดยสรุปแล้วโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิรูปการศึกษา ของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักศึกษาคูประจำการเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างมากอยู่แล้ว โครงการนี้จึงเป็นมิติที่ดีที่ทำให้ขวัญและกำลังใจของครูเพิ่มขึ้น มีนักวิชาการในห้องเรียนมากขึ้น จึงเป็นการพัฒนาการศึกษาส่วนสำคัญในขณะนี้

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยเรื่องการประเมินผลนักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการประเมินผลนักศึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาโครงการดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ควรพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรประจำการที่มี

เนื้อหาในหลักสูตรทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มวิชา ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปัจจุบัน ให้หลายหลักสูตรเพื่อให้ครูได้เข้าอบรมในช่วงปิดภาคเรียน หรือวันเสาร์ – อาทิตย์ เป็นช่วงสั้น ๆ

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏ และหน่วยงานการศึกษาระดับเขตพื้นที่ หรือสถานศึกษา หรือครูผู้สอน ควรกำหนดให้มีการวิจัยประเมินผลการปฏิบัติการสอนในทุกกลุ่มวิชา ทุกชั้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น

3. ควรมีการวิจัย / ศึกษาแนวการพัฒนานวัตกรรม / สื่อการเรียนการสอนในวิชา- ชั้น ต่างๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพให้มากขึ้น

4. ควรส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้อจากแหล่งการเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศ หรือ อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาต่างๆ